

הַכְּתָא לְמַשִּׁיחָא בְרַף הַיּוֹמִי

מַסְנַת זְבַחִים

תּוֹכֵן עֲנִינִים

- א. יתר על כן כתב לגרש את אשתו ונמלך מצאו בן עירו ואמר לו שמי כשמך ושם אשתי כשם אשתך פסול לגרש בו 1.....
- ב. יתר על כן יש לו שתי נשים ששמותיהן שוות כתב לגרש את הגדולה לא יגרש בו את הקטנה..... 3.....
- ג. יתר על כן אמר לבלר כתוב ולאיזה שארצה אגרש פסול לגרש בו..... 3.....
- ד. הכותב טופסי גיטין צריך שיניח מקום האיש ומקום האשה ומקום העדים ומקום הזמן ... אף צריך שיניח מקום הרי את מותרת לכל אדם..... 4.....
- ה. הטאת ששחטה לשם עולה פסולה שחטה לשם חולין כשירה..... 4.....
- ו. תוכו ולא תוך תוכו ואפי' כלי שטף מציל..... 5.....
- ז. תנור שחצצו בנסרים או ביריעות ונמצא שרץ במקום אחד הכל טמא..... 6.....
- ח. כוורת שהיא פחותה ופקוקה בקש ומשולשלת לאויר התנור שרץ בתוכה התנור טמא שרץ בתנור אוכלין שבתוכה טמאין..... 6.....
- ט. הטאת ששחטה על מי שמחוייב הטאת פסולה על מי שמחוייב עולה כשרה ... עליו ולא על הבירו הבירו דומיא דידיה שמחוייב כפרה כמותה..... 7.....

דף ג.

א. יתר על כן כתב לגרש את אשתו ונמלך מצאו בן עירו ואמר לו שמי כשמך ושם אשתי כשם אשתך פסול לגרש בו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה
<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

כבר התבאר לעיל דף כ. ודרף כד. שצריך¹ שתהיה כתיבתו וחתימתו של גט לשם האיש המגרש ולשם האשה המתגרשת², דכתיב (דברים כד פסוק א) וְכָתַב לָהּ סֵפֶר פְּרִיטָתָהּ, ודרשו בו חז"ל שבא ללמד שצריך לכותבו לשמה. וכיון שהקפיד הכתוב לכותבו לשם האשה המתגרשת אמרו חז"ל שהוא הדין שצריך לכותבו גם לשם האיש המגרש, דמאי שנא. ועוד וכתב הוא בעצמו משמע, וכשהוא כותבו הרי ודאי הוא כותבו לשם עצמו שיגרש בו את אשתו, וא"כ גם כשכותבו אחר צריך שיהא בשליחותו דשלוהו כמותו.

וצריך לכותבו כדי שיגרש בו המשלח את אשתו וזהו לשמו, ואם לא כתבו לשמה אינו גט³, כיצד, סופר שכתב גט ללמד בו לתלמידיו⁴, או להתלמד בו, ובא אחד ומצא שם שנכתב בגט זה הוא כשמו ושם האשה כשם אשתו ושם העיר כשם עירו, ומצאו אפילו בו ביום שנכתב שאינו מוקדם ונטלו וגרש בו אינו גט, שהרי לא נכתב לשם גירושין כלל.

ויתר מזה⁵ אפילו נכתב לשם גירושין, כגון שצוה אחר שהוא בן עירו לסופר לכתוב לו גט לגרש בו את אשתו, ונמלך, ובא זה ומצאו ואמר לו שמי כשמך ושם אשתי כשם אשתך תנהו לי לגרש בו את אשתי, פסול לו לגרש בו ואינו גט אפילו בדיעבר כיון שלא נכתב לא לשמו ולא לשמה.

¹ שו"ע ונו"כ אבעה"ז קלא א

² הגהת יד אפר"י ואפילו כתבו לשם נכרית פסול אף על גב דלאו מינה לא מחריב בה מ"מ לא עדיף מסתמא דפסול. כן הוא בש"ס ריש זבחי' ע"ש. פ"ת שם ר

³ ואין פוסל אפי' לכהונה כמ"ש ר"פ כל הגט וברמב"ם פ"ג א"כ אין קידושין של אחר תופסי' בה ואם כתב הכל לשמה והרי את מותרת כתב שלא לשמה יש לחוש לומר' אם קדשה אחר הואיל בטופסי גיטין הראשונים לא היה כתב והרי את מותרת וכו' כמ"ש בתוס' דף כ"ו כן כתב הב"י בסימן קכ"ג

⁴ וסופר שכתב טופסי גיטין ואח"כ גרש בגט זה יש בו ארבע דעות. הרמב"ם מתיר לכתחלה, ולהרא"ש אסור לכתחלה ואם כבר נכתב מותר לגרש בו, ולה"ג והרשב"א פסול ואם נישאת לא תצא, ולהרמב"ן אם נישאת תצא, המחבר השמיט הדין אם הסופר רשאי להזמין טופסי גיטין ונ"מ לדינא, והנה הרמב"ם מתיר להסופר שיזמן טופסי גיטין ורוב הפוסקי' חולקי' עליו אף למאן דס"ל אם כתבו חש"ו הטופס כשר ל"ד לשם דכתיבת חש"ו לא שכיח אבל כתיבת הסופר שכיח איכא למיחש שיכתוב גם התורף, ובוזה פליגי לרמב"ן והרמ"ה אם ניתן לה גט כזה לא תנשא בו, ולהרא"ש אם כבר כתב מותר לגרש בו וה"ג והרשב"א פוסלי' גט כזה נראה דס"ל נמי כרמב"ן דלא תנשא בו אבל לא תצא דלא גרע משאר פסולי דרבנן דקי"ל דלא תצא ובסי' קכ"ג הביא הרב רמ"א דעת ר"י הפוסל בכתיבת חש"ו הטופס לפי זה ה"ה כאן אם כתב הטופס שלא לשמה פסול.

ב"ש שם ב

⁵ שו"ע ונו"כ שם ב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

ב. יתר על כן יש לו שתי נשים ששמותיהן שוות כתב לגרש את הגדולה לא יגרש בו את הקטנה

יתר על כן⁶ התבאר שם שאפילו יש לו שתי נשים ששמותיהם שוות, וכתב גט לגרש בו את הגדולה, ונמלך וגירש בו את הקטנה אינו גט, שאע"פ שנכתב לשם האיש המגרש, לא נכתב לשם זו האשה המתגרשת. אבל את גדולה יכול לגרש בעדי מסירה, אולם י"א שלכתחלה אסור לגרש בגט זה לגדולה רק אם גירש כבר תנשא בו⁷. וי"א⁸ שאף לכתחילה יכול לגרש בו לגדולה.

ובכול הנ"ל אינו גט כלל, ואפילו לכהונה לא נפסלה אם נתגרשה בו.

ג. יתר על כן אמר ללבלר כתוב ולא יזה שארצה אגרש פסול לגרש בו

יתר על כן⁹ התבאר שם שאפילו אמר לסופר סתם כתוב ואיזה שארצה אגרש בו, וכתבו הסופר על דעת כן לגרש בו איזה שירצה, וגירש בו אחת מהן הרי זה פסול, כיון שלא פירש בשעת כתיבה לשם איזה הוא כותבו.

ואם גירש בו הרי זה ספק גירושין שמא היה דעתו על זו אלא שלא פירש. והוא הדין אם אמר לו כתוב איזו שתצא בפתח תחלה אגרשנה בו שפסול, דלענין זה קי"ל דאין ברירה¹⁰.

⁶ שו"ע ונו"ב שם ג

⁷ דאליבא דר"מ דס"ל עדי חתימה כרתי אז צריך שיהא מוכח בגט מי הוא המגרש והמתגרשת ולכתחילה בעינן שיהיה הגט כשר אף לר"מ. ב"ש שם ג

⁸ אפי' לר"מ דזה חשוב מוכח מתוכו כיון שהגט בידה ודלא כהב"ש. ולזה לשיטת הרי"ף דס"ל אף ע"ה כרתי יכול לגרש בגט זה בע"ה אפילו בלא עידי מסירה אף דכשמגרש בגט בע"ה לבד בלא ע"מ אף לר"א בעינן מוכח מתוכו מכל מקום זה חשוב מוכח מתוכו. תורת ניטין ג שם

⁹ שו"ע ונו"ב שם ד

¹⁰ כ"כ הרמב"ם וכת' בכ"מ הא דקי"ל בדרבנן יש בריר' ובדאורייתא אין ברירה היינו להומרא אין ברירה ולא לקולא וכ"כ הרי"ן מ"ה פסק כאן ה"ז ספק גירושין בין שתלה בדעתו ואומר איזה שארצה או שתלה איזה שתצא הוי ס"ג וקידושין תופסי' בה ועיין בר"ן שם מיהו צריך ישוב הא שפסק הרמב"ם פ"א ה' יובל אחים מחזירי' זה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטלי' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסכת זבחים

ד. הכותב טופסי גיטין צריך שיניח מקום האיש ומקום האשה ומקום העדים ומקום הזמן ... אף צריך שיניח מקום הרי את מותרת לכל אדם

עוד התבאר שם דף כו. שסופר גיטין¹¹ למרות שי"א¹² שמפני תקנת סופר התירו חכמים לסופר שיכתוב טופסי גיטין ויניח מקום האיש ומקום האשה ומקום הזמן ומקום הרי את מותרת לכל אדם כדי שיכתבם לשם האיש המגרש ולשם האשה המתגרשת וכן יחתמו העדים לשמו ולשמה. להלכה אין לו להכין¹³, גם אם מניח מקום האיש ומקום האשה ומקום הזמן ומקום הרי את מותרת לכל אדם. ואם כתב הטופס, ונשאת לאחר, אם התורף נכתב לשמה לא תצא¹⁴.

ה. חטאת ששחטה לשם עולה פסולה שחטה לשם חולין כשירה

חטאת¹⁵ ששחטה לשם זבח אחר כגון ששחטה לשם עולה, או לשם אשם, או לשם שלמים, פסולה כמו שהתבאר לעיל דף ב.

לזה ביובל ותלוי נמי בדין ברירה כמ"ש בש"ס שם דס"ל אין ברירה גם פסק ספ"ו ה' בכורות אחים שחלקו גדים נגד גדים פטורי ממעשר והיינו כמ"ד אין ברירה ועיין דינים אלו ביש"ש פ' מרובה ושם פסק בדאורייתא אין ברירה אפילו לקולא ואין קידושין תופסי בה אלא שפוסל לכהונה ובח"ר כתב אחים מחזירי זה לזה דמצוי דאורייתא הוא להחזיר מ"ה אוליגן לחומרא וכן מוכרח בש"ס אליבא דרב אסי שהוא אומ' בגיטין אם אמר לגרש איזה שירצה הגט פסול היינו מדרבנן וע"כ משום דס"ל יש ברירה והוא אמר בשם רבי יוחנן אחים מחזירי זה לזה ביובל ע"כ צ"ל כמ"ש והא דפסק אחים שחולקי פטורי ממעשר י"ל משום דקי"ל ספק מעשר פטור. ב"ש שם ד

¹¹ יש בו ארבע דעות. הרמב"ם מתיר לכתחלה, ולהרא"ש אסור לכתחלה ואם כבר נכתב מותר לגרש בו, ולה"ג והרשב"א פסול ואם נישאת לא תצא, ולהרמב"ן אם נישאת תצא, המחבר השמיט הדין אם הסופר רשאי להזמין טופסי גיטין ונ"מ לדינא, והנה הרמב"ם מתיר להסופר שיומן טופסי גיטין ורוב הפוסקי' חולקי' עליו אף למאן דס"ל אם כתבו חש"ו הטופס כשר ל"ד לשם דכתיבת חש"ו לא שכיח אבל כתיבת הסופר שכיח איכא למיחש שיכתוב גם התורף, ובוה פליגו לרמב"ן והרמ"ה אם ניתן לה גט כזה לא תנשא בו, ולהרא"ש אם כבר כתב מותר לגרש בו וה"ג והרשב"א פוסלי' גט כזה נראה דס"ל נמי כרמב"ן דלא תנשא בו אבל לא תצא דלא גרע משאר פסולי' דרבנן דקי"ל דלא תצא ובסי' קב"ג הביא הרב רמ"א דעת ר"י הפוסל בכתיבת חש"ו הטופס לפי זה ה"ה כאן אם כתב הטופס שלא לשמה פסול. ב"ש שם ב

¹² רמב"ם הלכות גירושין פרק ג הלכה ז

¹³ ערוך השולחן אבן העזר סימן קכג סעיף ט

¹⁴ עיין ערוך השולחן שם סימן קלא סעיף טו

¹⁵ רמב"ם הלכות פסולי' המוקדשין פרק טו הלכה ד ה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

אבל אם שחטה לשם חולין, הרי זו כשירה ולא עלתה לבעלים. מפי השמועה למדו שהקדשים מחללין קדשים ואין החולין מחללין קדשים¹⁶.

ו. תוכו ולא תוך תוכו ואפי' כלי שטף מציל

כל הכלים¹⁷ מקבלים טומאה בנגיעה בין מתוכו ובין מגבו, אבל לא מאוירו. שאם נכנסה טומאה לאוירו ולא נגעה בהן הרי הם טהורים

מלבד כלי חרס שדינו בהפך מתטמא ומטמא מאוירו, כיצד כלי חרס שנטמא ונכנסו אוכלין ומשקין לאוירו אף על פי שלא נגעו בו הרי אלו טמאין, אבל לא בנגיעה מגבו. ודוקא אוכלין ומשקין מקבלים טומאה מאויר כלי חרס, אבל כלי אינו נטמא מאויר כלי חרס כיצד כלי חרס גדול שהיו בתוכו כלים ונכנסה טומאה באוירו הוא טמא וכל הכלים שבתוכו טהורין.

כלי שהיתה¹⁸ הטומאה בתוכו, והכניס הכלי לאויר כלי חרס ושפת הכלי הטמא חוץ לכלי חרס אף על פי שהטומאה מכוונת בתוך כלי חרס הרי זה טהור, שנאמר (ויקרא יא פסוק לג) וְכֹל כֵּלֵי חָרֶשׁ אֲשֶׁר יִפֹּל מֵהֶם אֶל תּוֹכוֹ לֹא אֵל תּוֹךְ תּוֹכוֹ.

וכן אם היה¹⁹ כלי חרס טמא, והכניס לאוירו כלי אחר שיש בו אוכלים ומשקין ושפת הכלי האחר חוץ לכלי חרס אף על פי שהאוכלין והמשקין מכוונין בתוך כלי חרס הטמא הרי אלו טהורין שנאמר (שם) כֹּל אֲשֶׁר בְּתוֹכוֹ יִטָּמָא וְלֹא שִׁבְתוֹךְ תּוֹכוֹ.

כיצד קופה או קדירה וכיוצא בהן שהיה השרץ בתוכה, ושלשל הקופה לאויר החבית או לאויר התנור, אף על פי שהשרץ מכוון בתוך אויר החבית הואיל ושפת הקופה או החמת למעלה משפת החבית או משפת התנור הרי אלו טהורין,

¹⁶ ובפ"א מפרה אדומה כתב הרמב"ם: פרה ששחטה לשם חולין פודין אותה ע"ש, והיא ג"כ נקראת חטאת. וי"ל דכיון דלא עלתה לבעלים ממילא שאין יוצאין בה, ולכן פודין אותה ומקריבין אחרת. ערוך השולחן העתיד

הלכות פסולי המוקדשין סימן קנ סעיף ג

¹⁷ רמב"ם הלכות כלים פרק יג א – ג

¹⁸ רמב"ם שם פרק יד הלכה ח

¹⁹ שם הלכה ט

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

ואם היה בתוך החמת או בתוך הקדירה וכיוצא בהן אוכלין או משקין ושלשלן לאויר התנור או לאויר החבית הטמאין הרי הן טהורין.

ז. תנור שחצו בנסרים או ביריעות ונמצא שרץ במקום אחד הכל טמא

כלי חרס שחלקו²⁰ במחיצה משפתו עד קרקעיתו, ונכנסה טומאה באויר אחד משני החלקים נטמא הכלי כולו, לפי שאין דרך בני אדם לחלק כלי חרס כדרך שחולקין האהלים, ולפיכך זה שחצו בטל דעתו אצל כל אדם²¹, והרי הוא כמי שאינו.

לפיכך תנור חרס שחצו בנסרים או ביריעות, ונמצא השרץ במקום אחד הכל טמא²², אפילו אוכלים שבעבר השני של מחיצה²³.

ח. כוזרת שהיא פחותה ופקוקה בקש ומשולשלת לאויר התנור שרץ בתוכה התנור טמא שרץ בתנור אוכלין שבתוכה טמאין

²⁰ רמב"ם שם הלכה ז

²¹ תפא"י כלים ה א אות יא

²² אע"ג דנסרים ויריעות לא נטמאו דהרי אפי' היו כלים שחצין עמהן התנור, הרי אין כלי נטמא מאויר כ"ח וכלקמן, והרי כלי שהוא טהור חוצין בפני הטומאה [כאהלות פ"ה מ"ה] וכ"ש יריעות ונסרים שהן עצמן אמק"ט כלל וחוצין [כאהלות פט"ו מ"ד] י"ל התם דוקא במבטל להו, אבל כשחצין עמהן אויר התנור, מסתמא לא מבטל להו התם וכליתנהו דמי ואינן חוצין, מיהו בשבטלן להשאר שם וכ"ש כשיש מחיצה קבוע ביניהן ודאי חוצין. תפא"י שם אות ב (ולכאורה למה נאמר שבטלה דעתו נ"ל שמכיון שפי' שם באות א דלפעמים התנור גדול מאד יותר מקומת אדם [כמקואות פ"ו מ"ו] ולכן יש שעושה מחיצת נסרים באמצעו בפנים, משוליו עד שפת פיו, כדי להקטין חללו, שע"ז יתחמם יותר מהר. א"כ לא שייך בזה בטלה דעתו, ותליא לכאורה בסוגיא סוכה דף ד. אם צריך לבטלו או מהני שאין עתיד לפנותו) ²³ ר"ש ור"ב כלים ח א

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסכת זבחים

כוורת²⁴ פחותה²⁵ שחסר ממנה חלק²⁶, ומלא אחר כך את הנקב בקש, אף על פי שסתם הפחת בקש אינה מצלת מיד כלי חרס שהרי אינה כלי²⁷ ומשום כך לא נחשב מה שבתוכה כתוך תוכה, ולכן אם היא באויר כלי חרס טמא או שיש טומאה בתוכה ונכנסה לאויר כלי חרס אינה הוצעת.

דף ג:

ט. חטאת ששחטה על מי שמחוייב חטאת פסולה על מי שמחוייב עולה כשרה... עליו ולא על חברו חברו דומיא דידיה שמחוייב כפרה כמותה

חטאת ששחטה לשם²⁸ אדם אחר שהוא מחוייב חטאת, אפילו חטאת שאינה קבועה הרי זו פסולה.

אבל אם שחטה לשם אחר שהוא מחוייב עולה הרי זו כשירה ולא עלתה לבעלים, שני' (ויקרא ד פסוק כו) וְכִפֹּר עָלָיו וְגו' ולא על חברו שהוא מחוייב חטאת כמותו²⁹.

²⁴ הוא כלי העשוי מקש כמין חבית של עץ עגולה ויש לה שני שולים מצד הא' עשוי לנעול ולפתוח לרדות מתוכו הדבש וליתן מזונות להדבורים ומצד השני שוליה סתומה ועשויה נקבים נקבים לעוף בתוכה הדבורים ולעוף מתוכה לחוץ והיינו מחולחלת תפא"י וא"ר מסכת אהלות פרק ט משנה א. מה"ט נמי נקט כורת לרבותא דסיפא, דאף דכורת שהיא מקנים שהן גדולי קרקע, הרי דינו ככלי עץ שאינו מציל בצמ"פ, אפ"ה מדעכ"פ אין שום כלי נטמא מאויר כ"ח וכשבת קל"ח ב"ל, לפיכך מה שבתוכו ניצל בתוך תוכו, דרק בתוכו כ' יטמא ולא בתוך תוכו. תפא"י כלים שם ג

²⁵ רמב"ם שם הלכה יא

²⁶ כ"כ בפ"י המשניות שם וכתב ונעשה כעין הלון, אך בתפא"י שם אות ג כתב שנפתחו שוליה ונתבטלה ע"ז מתורת כלי וצ"ע דהרמב"ם כתב בהלכה ט "היתה הכוורת או הקופה או החמת וכיוצא בהן נקובין אינן מצילין" משמע דלא בעי' שיפחתו שוליה.

²⁷ להכי נקט פחותה דלאו כלי היא דאי הוי שלמה מצלת על אוכלין שבתוכה כדאמרין בריש זבחים (דף ג א) אפילו כלי שטף מציל אבל השתא דלאו כלי היא הוי כמחיצה בעלמא. ר"ש ור"ב שם

²⁸ רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק טו הלכה ז ח

²⁹ הוסיף תיבת כמותו לרמוז על חטאת נזיר וחטאת מצורע שאמרו בנמרא שהיא כשרה משום דעולות נינהו ולא הוי כמותו וכמ"ש בדין הקודם. מעשה רקח שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסכת זבחים

וכבר התבאר במסכת פסחים דף סב. שכשם שאם שחט לשם אדם שהוא מחוייב עולה, הרי זו כשירה. כך גם בפסח שחט או זרק או שחט כדי לזרוק לערל שאינו ממנוייו, אינו פוסל, שהרי אין ערל זה בן כפרה בפסח זה ואינו מחוייב כמו השוחט או הזורק בפסח זה³⁰.

³⁰ לקוטי הלכות ד. בתורת הקדשים סוף אות ל דלא קיי"ל כרב אשי בדעת רב חסדא, ואף רב חסדא התם שלדעת רב אשי ס"ל דלחומרא אמרינן הואיל שיכול לתקן עצמו במילה אינו אלא מדרבנן אך מדאורייתא אינו פוסל.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

